

BOLONIA MAGNA

Wiesław Hładkiewicz

Tomasz Mikiera

Instytut Politologii, Wydział Humanistyczny

ALMA MATER STUDIORUM
UNIVERSITA DI BOLOGNA

HTTP://WWW.
LAMPRE.COM/PL/
RESPONSIBILITY/
CONTRIBUTING-TO-
SOCIETY/UNIVERSITA-DI-
BOLOGNA/

gór), a drugi dla przybyszów z obcych krajów - universitas ultramontanorum (spoza gór).

Uniwersytet stanowił obiekt zainteresowania sfer Kościoła nie tylko ze względu na studium teologii. W Bolonii (a także w Paryżu i Tuluzie) wykładano bowiem w XII i XIII wieku także prawo kościelne. Prawnik stawał się więc coraz ważniejszą osobistością w Kościele.

Bolonia w XII w. była sławnym ośrodkiem uniwersyteckiej nauki prawa. Cesarz Fryderyk Barbarossa zachwycał się uczonością „Bononia docta” czyli uczoną Bolonią, bowiem tak wówczas powszechnie nazywano to miasto.

W miejscowej mennicy wybijano nawet łaciński napis: „Petrus ubique pater, Legum Bononia mater” (oznacza: Jak Piotr [papież] jest wszędzie ojcem, tak Bolonia jest matką wszystkich praw ziemskich).

Wśród 15 nacji bardzo silna była nacja polska. W latach 1275-1500 liczyła kilkaset osób. Aż 12 Polaków było rektorami tej uczelni. Profesorem w Bolonii był m.in. późniejszy arcybiskup Jarosław Bogoria ze Skotnik. W latach 1495-1499 na Uniwersytecie Bolońskim studiował Mikołaj Kopernik.

Obecnie uniwersytet posiada 17 wydziałów. W 2003 r. zatrudniał 2788 nauczycieli akademickich, kształcił 101 tys. studentów.

W konstytucji „Habita” z 1158 r. Fryderyk Barbarossa wydał przywilej dla szkoły prawa w Bolonii, w którym nakazał szanować studentów i przyjmować ich z otwartym sercem. Od 1189 r. mistrzowie studium bolońskiego składali przysięgę, że będą wykładać tylko w Bolonii i nie przeniosą się do konkurencyjnego miasta.

Sławny uniwersytet wyrastał powoli ze szkoły kościelnej, ale również z laickich szkół prawa, które skupiały wybitnych mistrzów. Jednym z nich był wielki prawnik Pepo, który w XI w. nauczał bez kościelnej kontroli. Od prywatnego nauczania zaczął Irnerius, właściwy fundator szkoły wyższej w Bolonii.

Uniwersytet Boloński (Universita di Bologna) jest najstarszym w Europie. Założono go w 1088 roku. Wywodzi się z działających w tym mieście od czasów Teodozjusza I Wielkiego (IV w.) szkół prawa rzymskiego¹.

W XII i XIII wieku słowo „universitas” nie miało jeszcze takiego sensu jak obecnie. W języku łacińskim oznaczało wówczas tyle co korporacja, cech. Nie używano więc wówczas pojęcia „universitas”, lecz określenia studium generale. W jednym mieście istniało więc czasem kilka uniwersytetów: prawników, medyków czy też słuchaczy nauk wyzwolonych.

W Bolonii przez dłuższy czas funkcjonowały dwa uniwersytety prawnicze. Jeden z nich był dla prawników pochodzących z Italii - universitas citramontanorum (z tej strony

Prawie dwadzieścia lat temu na polskich uniwersytetach zainicjowano ważne procesy restrukturyzacyjne, które objęły stopniowo całość życia akademickiego - badania naukowe, nauczanie (dydaktykę) i zarządzanie uczelniami. Procesy te były realizowane przy wsparciu programów pomocowych Unii Europejskiej - Tempus, Sokrates, Erasmus, Leonardo i Jean Monnet.

W 1998 r. cztery państwa Unii Europejskiej podpisały Deklarację Sorbońską, w której sformułowano idee harmonizacji systemów szkolnictwa wyższego w Unii. Już rok później (1999 r.) ministrowie edukacji z 29 państw Europy (także z Polski) podpisali tak zwaną Deklarację Bolońską, która zapoczątkowała realizację Procesu Bolońskiego.

Deklaracja wskazała za celowe m.in. wprowadzenie systemu porównywalnych dyplomów, wprowadzenie studiów 2 i 3 stopniowych, wprowadzenie ECTS czyli punktowego systemu rozliczania osiągnięć studentów oraz wdrażanie systemów kształcenia ustawicznego (Life Long Learning).

1 Etruska Felsina, założona w VI w. p.n.e., od 190 r. kolonia rzymska Bononia, od IV w. n.e. siedziba biskupstwa; VI-VIII w. w składzie bizantyjskiego Egzarchatu Rawenny, od 756 r. - Państwa Kościelnego, od XII w. wolna komuna miejska.